

Úvodom ku katechéze bol úryvok z Knihy Žalmov (31,2. 4. 25):

Pane, v teba dúfam, nech nie som zahanbený naveky [...].

Ved' ty si moja sila a moje útočisko, pre svoje meno budeš ma viesť a opatrovať. [...]

Vzmužte sa a majte srdce statočné, vy všetci, čo dúfate v Pána.

Mravná sila

15. katechéza o nerestiach a cnostiach

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Dnešná katechéza je venovaná tretej z kardinálnych cností a to *mravnej sile*. Vychádzajme z definície, ktorú uvádza *Katechizmus katolíckej Cirkvi*: „Mravná sila je morálna čnosť, ktorá zabezpečuje nepoddajnosť v ťažkostiach a vytrvalosť v úsilí o dobro. Posilňuje predsavzatie odolávať pokušeniam a prekonávať ťažkosti v morálnom živote.

Čnosť mravnej sily dáva schopnosť premáhať strach, a to aj strach zo smrti, a čeliť skúškam a prenasledovaniu“ (č. 1808). Takto o mravnej sile hovorí *Katechizmus katolíckej Cirkvi*.

Ide teda o „najbojovnejšiu“ z cností. Kým sa prvá z kardinálnych cností, totiž rozvážnosť, spájala predovšetkým s rozumom človeka a kým spravodlivosť našla svoje sídlo vo vôli, túto tretiu čnosť, mravnú silu, scholastickí autori často spájajú s tým, čo predkovia nazývali „vznetlivý impulz“. Staroveké myslenie si nepredstavovalo človeka bez vášní: bol by ako kameň. A vášne nemusia byť nevyhnutne pozostatkom hriechu; treba ich však vychovávať, musia byť usmerňované, musia byť očistené vodou krstu, či skôr ohňom Ducha Svätého.

Kresťan bez odvahy, ktorý neprikláňa vlastné sily k dobru, ktorý nikomu nerobí starosti, je neužitočný kresťan. Nezabúdajme na to. Ježiš nie je nedotknuteľný, či bez prejavov emócií, nie je Boh, ktorý by nepoznal ľudské emócie. Práve naopak. Tvárou v tvár smrti svojho priateľa Lazára sa rozplakal. V niektorých jeho vyjadreniach žiari jeho vášnivý duch, ako keď hovorí: „Oheň som prišiel vrhnúť na zem a čo chcem? Len aby už vzplanul!“ (*Lk 12, 49*). Voči obchodovaniu v chráme reagoval so silou (porov. *Mt 21, 12 - 13*). Ježiš mal vášne..

Teraz však hľadáme bytostný opis tejto tak dôležitej cnosti, ktorá nám pomáha prinášať ovocie v živote. Predkovia - grécki filozofi aj kresťanskí teológovia - rozpoznávali v cnosti sily dvojaký priebeh, jeden *pasívny* a druhý *aktívny*.

Prvý je zameraný *do nášho vnútra*. Existujú vnútorní nepriatelia, ktorých musíme poraziť a ktorí sa nazývajú úzkosť, trápenie, strach, vina: všetko sily, ktoré sa búria v našom vnútri a v určitej situácii nás paralyzujú. Koľko bojovníkov je porazených ešte skôr, ako sa pustia do výzvy! Mravná sila je predovšetkým víťazstvom nad sebou samým.

Väčšina obáv, ktoré sa v nás rodia, je nereálna a vôbec sa nenaplní. Lepšie je teda vzývať Ducha Svätého a čeliť všetkému s trpezlivou nezlomnosťou: jednému problému za druhým, ako sme schopní, ale nie sami! Pán je s nami, ak mu dôverujeme a úprimne hľadáme dobro. Potom sa v každej situácii môžeme spoľahnúť na Božiu prozreteľnosť, ktorá nám dáva ochranný štít a brnenie.

A potom je tu druhý pohyb cnosti sily, tentoraz aktívnejšej povahy. Okrem vnútorných skúšok sú tu aj *vonkajší nepriatelia*, ktorými sú *životné skúšky*, prenasledovania, ťažkosti, ktoré sme nečakali a ktoré nás prekvapujú. Môžeme sa síce pokúsiť predvídať, čo sa nám stane, ale realita sa do veľkej miery skladá z nevyspytateľných udalostí a v tomto mori niekedy našu loďku zmietajú vlny. Mravná sila z nás potom robí odolných námorníkov, ktorí sa nedajú vystrašiť ani znechutiť.

Mravná sila je základnou cnosťou, pretože *berie vážne výzvu zla vo svete*. Niektorí sa tvária, že ono neexistuje, že všetko je v poriadku, že ľudská vôľa nie je niekedy slepá, že temné sily, ktoré prinášajú smrť, v dejinách nezápasia. Stačí však zalistovať v historickej knihe alebo, žiaľ aj v novinách, aby sme objavili ohavné činy, ktorých sme šťastni obeťami a šťastni protagonistami: vojny, násilie, otroctvo, utláčanie chudobných, rany, ktoré sa nikdy nezahojili a stále krvácajú. Cnosť sily nás núti reagovať a zakričať na to všetko rázne „nie“. Na našom pohodlnom Západe, ktorý všetko trochu rozriedil, ktorý cestu dokonalosti zmenil na jednoduchý organický vývoj, ktorý nepotrebuje boj, pretože mu všetko pripadá rovnaké, niekedy pociťujeme zdravú nostalgiu prorokov. Avšak sú aj nepohodlní ľudia, ktorí sú vizionármi, ale sú veľmi zriedkaví. Je potrebné, aby nás niekto vytrhol z pohodlného miesta, na ktorom sme sa usadili, a prinútil nás odhodlane opakovať svoje „nie“ zlu a všetkému, čo vedie k ľahostajnosti. Treba povedať „nie“ zlu a ľahostajnosti. Povedať „áno“ ceste, ceste, ktorá nás posúva vpred a o ktorú sa musíme usilovať.

Objavme teda v evanjeliu Ježišovu mravnú silu a učme sa jej zo svedectva svätých a svätíc. Ďakujem.

Zdroj: <https://www.vaticannews.va/sk/papez/news/2024-04/katechezy-o-nerestiach-a-cnostiach-15-mravna-sila.html>